

КРИМІНАЛЬНА АРМАЛОГІЯ – (від arma (лат.) – зброя, logos (грец.) – вчення) – вчення про правовий режим зброї. Комплексний напрям досліджень, який передбачає цілеспрямоване вивчення зброї як інструменту впливу злочинця на навколишню дійсність з метою досягнення своїх протиправних цілей, виявлення всього комплексу проблем, пов'язаних з легальним і кримінальним обігом зброї, дослідження збройних злочинів, розробку заходів щодо використання зброї для боротьби зі злочинністю, вдосконалення правового режиму зброї, та підвищення ефективності запобіжних заходів.

Актуальність розробки проблем **К. а.** зумовлена різким насиченням суспільства зброєю і широким залученням її у кримінальний обіг, що надає злочинам із застосуванням зброї підвищеної суспільної небезпечності, і якісно змінює характеристики такої злочинності. Застосування для вчинення злочину зброї, обрання конкретного її виду характеризує особистість злочинця (специфічні психологічні характеристики, навички, вміння, досвід поводження зі зброєю тощо), потерпілого (його соціальний та економічний стан, ступінь віктимності, захищеності та ін.), механізм вчинення злочину, обумовлює способи його запобігання. В межах **К. а.** також мають досліджуватися протиріччя та прогалини у нормотворчій та правозастосовчій діяльності, які є наслідками суперечливих підходів до такого складного техніко-соціального феномену, як зброя. В межах свого предмету зброєю вивчають такі науки, як кримінальне право, кримінологія, криміналістика, адміністративне право та ін. При цьому кожна дисципліна розглядає зброю стосовно до своїх завдань, розробляє власний понятійний апарат, користується своєю термінологією, які часто не збігаються із тим, що пропонують інші науки. Для уніфікації підходу до даної проблеми доцільним є створення вузькоспрямованого вчення про зброю і її використання, виділення збройних посягань в окремий блок злочинності, де класифікуюча ознака збройних злочинів має розглядатися в якості важливого елемента їх кримінологічної характеристики й бути визначальною для відповідних запобіжних заходів.

Об'єктом вивчення **К. а.** мають стати зброя, за допомогою якої вчиняються злочини, її правовий режим, особи, які здійснюють озброєні злочини, їх жертви, механізм вчинення злочину, заходи запобігання таким злочинам. На думку Д. А. Корецького, належне вивчення зазначеного об'єкту можливо лише за умов дослідження його **К. а.** – комплексним, міждисциплінарним вченням, що використовує досягнення різних наук: криміналістики, кримінології, кримінального права, адміністративного права та ін., але не обмежено рамками, понятійним апаратом і методами кожної з них.

Лит: Корецкий Д. А. Криминальная армалогия: учение о правовом режиме оружия. – М. : АСТ, Астрель, 2010.

М. Ю. Валуйська